

Міністерство освіти і науки України
Казахський національний аграрний університет
Варшавський університет
Вінницький національний аграрний університет

Економічний факультет

12-13 травня 2016 року

РОЗВИТОК АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Посвідчення УкрІНТЕІ № 31 від 25 січня 2016 р.

Вінниця – 2016

УДК 338.43.01

ББК 65я5

Р64

Розвиток аграрної економіки в умовах інституціональних трансформацій: матеріали міжнар. наук. - практич. конф., 12-13 травня 2016 року. – Вінниця, ВНАУ, 2016. - 284 с.

Посвідчення про державну реєстрацію Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток аграрної економіки в умовах інституціональних трансформацій» видане УкрІНТЕІ № 31 від 25 січня 2016 року.

У збірнику викладено результати наукових досліджень і практичного досвіду науковців, аспірантів та студентів, які висвітлюють актуальні аспекти розвитку аграрної економіки в умовах інституціональних трансформацій.

Розраховано на вчених, керівників підприємств, викладачів, аспірантів, студентів.

*Друкється за рішенням Вченої ради економічного факультету
протокол №7 від 17.05.2016 р.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Прутська О.О., д.е.н., професор, в.о. декана економічного факультету ВНАУ, голова оргкомітету; Лепетан І.М., к.е.н., доцент кафедри організації обліку та звітності, заступник декана економічного факультету ВНАУ; Гуцаленко О.О., к.е.н., доцент кафедри організації обліку та звітності, заступник декана економічного факультету ВНАУ; Правдюк Н.Л., д.е.н., професор, завідувач кафедри організації обліку та звітності ВНАУ; Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту та державного контролю ВНАУ; Подолянчук О.А., к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та аналізу ВНАУ; Коляденко С.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики ВНАУ; Джеджула О.М., д.пед.н., професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ; Польова О.Л. – д.е.н., доцент кафедри фінансів та кредиту ВНАУ; Шевчук О.Д., к.е.н., доцент кафедри аудиту та державного контролю ВНАУ; Фурман І.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів та кредиту ВНАУ; Зелінська О.В., к.е.н., асистент кафедри економічної кібернетики ВНАУ; Бурко К.В., асистент кафедри організації обліку та звітності ВНАУ

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНІ

Бралатан В.П. МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ, ОЦІНЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ АУДИТОРСЬКИМ РИЗИКОМ	11
Бурко К.В. СУЧАСНІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОБЛІКУ	15
Гринь В.І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ	19
Гуменюк Н.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	24
Гуцаленко О.О. ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА: ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ	27
Гуцаленко Л.В., Мотенко О.О. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В КОНТЕКСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	30
Дюк А.А., Попик А.І. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	34
Єлкіна А.Т. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ У МЕТОДИЦІ СТВОРЕННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЗГІДНО П(С)БО 10 «ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ»	38
Іщенко Я.П. ЗНАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В СТВОРЕННІ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ	41

Тарасенко Ю.Г. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ	123
Федоришина Л.І., Глазко Н.Д. НОВАЦІЇ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В 2016 РОЦІ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ	127
Фостолович В.А., Мирошниченко О. ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО, ОБЛІКОВОГО, КОНТРОЛЬНОГО І АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	131
Фостолович Р.С. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ У РЕГІОНАХ	134
Хацановська Ю.І. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	137
Чудак Л.А. ВИМОГИ ДО ПОДАТКОВОГО АУДИТОРА НА ПІДПРИЄМСТВІ	140
Шевчук О.Д., Ціхунь Т.С. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ В АУДИТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	143

СЕКЦІЯ 2. ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Балтремус О.М., Попик А.І. ПОДАТКОВА РЕФОРМА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РІВЕНЬ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УКРАЇНІ	147
Візнюк В.Ю. УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	150
Грищук Н.В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО ПРОСТОРУ	154

України від 16.07.99 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями).

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.

6. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 р. № 390.

Федоришина Л.І.

к.і.н., доцент

Глазко Н.Д.

асистент

Вінницький національний аграрний університет

НОВАЦІЇ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В 2016 РОЦІ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

«Оподаткування - це мистецтво обскубувати гусака так, щоб отримати максимум пір'я з мінімумом пилу»

Жан Б. Кольбер

Другий за значенням після ПДВ при наповненні доходної частини бюджету із сфери непрямого оподаткування є акцизний податок. Даний непрямий акциз впливає на підприємницьку діяльність при виготовленні чи реалізації підакцизної продукції, формування попиту населення на підакцизні товари, оскільки, вони є монопольними та високорентабельними, а деякі ще й шкідливими для здоров'я.

Тому акцизний податок одночасно виконує фіскальну – наповнюючу функцію і регулюючу – розподільчу функцію.

У працях вчених - економістів розглянутий механізм встановлення акцизного податку та його розвиток. Це такі науковці, як: Андерсон П., Андрущенко В., Белінський В., Вишневецький В., Дрига А., Дяковський Д., Ігнатишин М., Загорський В., Ковальчук К., Майбуров І., Опарін В., Покатаєва О., Рябцева А., Соколовська А., Хомутич В., Шайда О., Шоллер-Шелленберг та ін. Однак, постійні зміни в акцизному оподаткуванні потребують подальшого вивчення та удосконалення [4, С. 31].

Зарубіжний досвід свідчить про те, що при формуванні бюджету переважає пряме оподаткування над непрямим, чого не можливо спостерігати в Україні.

Тому, зростання ставок на підакцизну продукцію призводить звичайно до збільшення державної казни, але і до зростання «тіньової» економіки.

Розглянемо динаміку надходжень акцизного податку до доходної частини бюджету в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка надходжень акцизного податку за 2010-2016 рр., млрд.,грн

Роки	Надходження
2010	27,6
2011	33,0
2012	37,2
2013	35,3
2014	44,9
2015	60,1
2016	83,6

Прогноз надходжень акцизного податку до держбюджету 2016 рік передбачається в розмірі 83,6 млрд грн. Акцизний податок на вироблені в Україні підакцизні товари складе 56,7 млрд грн. Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів передбачається на рівні 26,8 млрд грн. Отже, надходження відбувається від підакцизних товарів, які вироблені чи виготовлені або ввезені на територію України. Дані таблиці свідчать, про значну тенденцію до збільшення розміру акцизів.

Збільшення ставок за 2013-2016 роки свідчить про постійне зростання надходжень до бюджету. Зміну ставок відобразимо в таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика ставок підакцизних товарів

Підакцизні товари	2015 рік	2016 рік
алкогольні напої	з 56, 42 до 59, 96 гривень за 1 л. 63,50 грн за 1 л	70,53 грн за 1 л до 1.03.2016р. 105,8 грн за 1 л з 1.03.2016 року
тютюнові вироби	227,33 грн за 1000 шт.	318,26 грн за 1000 шт.
паливно - мастильні матеріали	202,0 євро за 1000 кг	228 євро за 1000 кг з 1.03.2016р. 171,5євро за 1000 л

Дані таблиці свідчать про збільшення акцизів вже в 2015 році кілька разів на рік і в 2016 році знову підвищення до європейських стандартів, але при цьому не враховано рівень доходів населення.

В Україні, в 2016 році до підакцизних товарів відносять згідно Податкового кодексу України:

- алкогольні напої;
- тютюнові вироби;
- нафтопродукти;

- автомобілі;
- електроенергію.

Найбільших змін зазнають такі категорії підакцизної продукції: алкогольні напої, тютюнові вироби та нафтопродукти (табл. 3).

Таблиця 3

Збільшення ставок в 2016 році на підакцизні товари

Підакцизні товари	Розмір, %
тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну	40
алкогольні напої в т.ч.	
- на спирт, спиртові дистиляти та спиртні напої	50
- на пиво	100
- на вина, крім вин виноградних натуральних – на 100%;	100
- на інші зброджені напої, сидр і перрі	50
- на слабоалкогольні напої – в 3 рази	300
паливо	13

Зростання цін на підакцизну продукцію буде відбуватися в 2016 році за рахунок зростання ставок, що відображено в таблиці 3 [1].

Крім того, акциз нарахували (визначали базу оподаткування) на підакцизні товари до 1.01.2016 року за виключенням ПДВ, а з 2016 року з врахуванням ПДВ, інформацію занесемо в таблицю 4.

Таблиця 4

Визначення бази оподаткування по підакцизній продукції в 2016р.

Реалізація виготовлених в Україні акцизних товарів	
вартість за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами без ПДВ та з урахуванням акцизного податку	вартість за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами з урахуванням ПДВ та акцизного податку
Ввезення підакцизних товарів на митну територію України	
вартість товарів (продукції) за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, без ПДВ та з урахуванням акцизного податку	вартість товарів (продукції) за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, з урахуванням ПДВ та акцизного податку
Щодо акцизного податку з роздрібних продажів	
вартість (з ПДВ)	вартість (з ПДВ та без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів)

Державна Фіскальна служби України також зазначає ще одні зміни в

2016 році:

- впровадження системи електронного адміністрування реалізації палива;

- введення акцизної накладної, як обов'язкового електронного документа, який буде оформлюватися при здійсненні всіх операцій із реалізації палива на внутрішньому ринку. З 1 березня 2016 року – перехідний період, із 1 квітня – в звичайному режимі;

- зміна одиниці виміру палива, на яке встановлено ставки акцизного податку, з кілограмів на літри, приведених до температури 150 градусів за Цельсієм, набирає чинності з 1 березня 2016 року.

Крім того, передбачається і введення нових штрафів:

- за порушення граничних термінів реєстрації акцизних накладних/розрахунків коригування до акцизних накладних у Єдиному реєстрі акцизних накладних стягується штраф у розмірі 2-40% від суми акцизного податку;

- за несвоєчасну реєстрацію акцизної накладної в Єдиному реєстрі акцизних накладних/розрахунку коригування (більше 120 календарних днів після дати, на яку платник податку зобов'язаний скласти акцизну накладну/розрахунок коригування), стягується штраф у розмірі 50% від суми акцизного податку [1].

Новелою закону є визначення дати виникнення податкових зобов'язань щодо реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів при безготівкових розрахунках за датою оформлення розрахункового документа на суму проведеної операції, який підтверджує факт продажу, відвантаження, фізичного відпуску товару.

Зростання ставок по акцизам має не тільки соціальний аспект, але й фіскальний, що в цілому призводить до «тіньової» економіки. Отже, держава повинна посилити контроль за якістю підакцизних товарів та легальністю їх виробництва та захист від контрабанди.

Акцизний податок має помітний вплив на доходи населення, формує попит і пропозицію, посилює конкуренцію і все це відбувається за рахунок ціни на підакцизну продукцію, яка залежить від ставок на підакцизні товари.

Крім, товарів шкідливих для здоров'я (алкогольні та тютюнові вироби), державна політика повинна регулювати якість та рівень споживання нафтопродуктів, які оподатковуються не тільки акцизом а й екологічним податком.

Отже, необхідно удосконалити нормативне законодавство, не запроваджувати постійні зміни в регулюванні акцизів та підвищення їх ставок, замінити паперовий варіант акцизів на електронний.

Список використаних джерел

1. Акцизний податок – яким він буде з 1 січня 2016 року. -[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://taxlink.ua/ua/news/akcizniy-podatok-yakim-vn->

bude-z-1-schnya-2016-roku.htm.

2. Даценко Г.В. Соціальний аспект впливу акцизного податку на тютюнові вироби в Україні та країнах ЄС [Електронний ресурс] / Г.В. Даценко, В.В. Ємець // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2014. - № 3(2). - С. 95-100. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3\(2\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3(2)_22).

3. Наповнення бюджету шляхом удосконалення акцизної політики в Україні [Електронний ресурс] // Моніторинг біржового ринку. - 2014. - № 7. - С. 28-31. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mbr_2014_7_6.

4. Карпенко С. П. Фіскальний та регуляторний потенціал акцизного податку в контексті оподаткування тютюнових виробів [Електронний ресурс] / С. П. Карпенко // ScienceRise. - 2015. - № 3(3). - С. 30-35. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_3\(3\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_3(3)_7).

5. Лондар С. Л. Акцизний податок як фінансовий регулятор поширення тютюнопаління в Україні [Електронний ресурс] / С.Л. Лондар, Л.В. Козарезенко // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 8. - С. 311-324. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2014_8_39.

6. Новицька Н. Розвиток акцизного оподаткування нафтопродуктів в Україні [Електронний ресурс] / Н. Новицька // Економіст. - 2014. - № 6. - С. 56-60. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2014_6_18.

7. Федоришина Л. І. Особливості ведення акцизного податку та його відображення в обліку [Електронний ресурс] / Л.І. Федоришина, О. О. Паламарюк // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2013. - Вип. 10(4). - С. 330-340. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esnof_2013_10\(4\)_54](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esnof_2013_10(4)_54).

8. Сайт Фіскальної служби України-[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

Фостолович В.А.

к.с.-г.н., доцент

Мирошніченко О.

студент

Вінницький національний аграрний університет

ЕКОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Потреба підприємств у забезпеченні конкурентоспроможності продукції на ринку та веденні бізнесу вимагає врахування вимог і побажань споживачів, контрагентів та партнерів по бізнесу в системі господарювання та економічній системі. Тому слід враховувати всі вимоги партнерів. Важливим є врахування екологічного фактора в діяльності сільськогосподарських підприємств [1, с. 250]. Оскільки, сільськогосподарське виробництво має безпосередній вплив на навко-